

FOTO: LÜTFI ÖZKÖK.

Manifest för psykoterapin

Det råder kaos inom psykoterapin i Sverige. Samtidigt som påbyggnadsutbildningarna i psykoterapi sedan 2007 är utvärderade och kontrollerade av Högskoleverket, HSV, är marknaden för de grundläggande utbildningarna (Steg-I) oreglerad. Regeringen återkallade 2009 examensrätten för sju av 18 utbildningsanordnare av påbyggnadsutbildningar (Steg-II). Då ställer Socialdepartementet och Sveriges kommuner och landsting, SKL, så låga krav som KBT-utbildning om minst 7,5 högskolepoäng, det vill säga fem veckors heltidsstudier, på behandlare i landstingen. Därefter får de arbeta inom ramen för rehabiliteringsgaranti med patienter som har ångest eller är deprimerade.

FÖR ATT SKAPA ORDNING i denna motsägelsefulla situation för psykoterapin, inbjöd en grupp företrädare för olika terapiinriktningar i början av september till konferensen Framtidens psykoterapi. Den hölls vid Psykologiska institutionen i Stockholm. Johan Schubert, professor vid Institutionen för klinisk neurovetenskap, Karolinska Institutet, sade att gruppen hade enats kring ett manifest "för en säkerställd utbildningskvalitet inom psykoterapiområdet".

Företrädarna för de akademiska psykoterapiutbildningarna undrade varför Socialdepartementet och SKL inte vänt sig till dem i samband med utformningen av rehabiliteringsgarantin. Lars-Göran Öst, professor vid Stockholms universitet, höll ett kritiskt anförande om regeringens terapisatsningar som enligt honom saknar både kvalitet och vetenskaplig uppföljning. (Se Östs artikel på sid 16.)

Johan Schubert och psykolog Fred-

rik Tysklind presenterade en gedigen kartläggning av psykoterapiutbildningarna. Den visade att de grundläggande utbildningarna, av vilka många vänder sig till socionomer, skiljer sig vad gäller huvudman, organisation, innehåll, omfattning, kvalitet och meritvärde. Svårigheten för utbildningsanordnarna till påbyggnadsutbildningar att värdera de sökande från dessa grundutbildningar är därför stor och antagningen sker inte efter några gemensamma regler. Utbildningstiden varierar vanligtvis mellan tre och fyra terminer på halvfart. Det kan jämföras med psykologutbildningen

” Företrädare för olika traditioner tar själva ansvaret för den akademiska psykoterapiutbildningen

som omfattar 10 terminer på heltid. Psykologexamen ger därför behörighet till påbyggnadsutbildningen.

FÖR ATT INLEDA EN DIALOG med ansvariga politiker och tjänstemän hade konferensgruppen bjudit in representanter för Socialdepartementet, Utbildningsdepartementet, Högskoleverket, SKL samt psykiatrin inom Stockholms läns landsting till en paneldiskussion.

Panelen upplöstes om att hälften av landets drygt 5 000 leg psykoterapeuter beräknas ha gått i pension om fem år. Ulla Ek och Marie-Louise Ögren, båda docenter vid Psykologiska institutionen

i Stockholm, försökte få någon av de inbjudna att axla ansvar för utbildningskapaciteten av legitimerade psykoterapeuter. Men det visade sig vara svårt.

Tim Ekberg, Utbildningsdepartementet, svarade att det inte var hans bord. Departementet har däremot gett HSV makten att godkänna och dra tillbaka utbildningar. Iréne Häggström, HSV, berättade att deras nya uppdrag är att utreda de grundläggande psykoterapiutbildningarna, vilket ska redovisas den 31 mars 2010. De ska utreda behörighetskrav, kvalitet, mångfald etc.

Chatrine Pålsson Ahlgren, Socialdepartementet, trodde inte att de närvarande företrädarna för utbildningarna ville att Socialdepartementet skulle toppstyra dem. Och Tim Ekberg bollade tillbaka frågan: "Ni måste självvranssaka er. Varför har psykoterapiutbildningarna det så svårt?" Ulla Ek fångade den bollen och förklarade att det berott på oenighet under många år mellan olika traditioner inom psykoterapin.

EN VIKTIG FRÅGA i manifestet är att psykoterapiforskningen behöver förstärkas, både för att förbättra utbildningen, men också för att ge myndigheter vägledning i långsiktiga satsningar inom vården. Rolf Sandell, professor em vid Linköpings universitet, visade på brister i utbildningsforskningen.

Att en samordningsgrupp för psykoterapiutbildningarna har bildats och att den har tagit fram ett gemensamt manifest är glädjande. Det innebär att företrädare för olika traditioner själva tar ansvaret för den akademiska psykoterapiutbildningen. ■

EVA BRITA JÄRNEFORS
Chefredaktör